

Edinost
Lahja vsak dan, ud ob nedeljah in praznikih, zjutraj. — Uredništvo: ulica sv. Frančiška Asističega št. 20, I. nadstropje. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu. — Nekvalifikirana pisma se ne sprejemajo, rokopi si se ne vračajo. — Izločitelji in odgovorni urednik Štefan Godina. — Lastnik konsorcijski lista Edinost. — Tisk tiskarne Edinost. — Naročnina znaša na mesec L 3.—, pol leta L 13.— in celo leto L 36.—. — Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 10 stotnik. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 mm). — Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 20 stot., osmrtnice, zahvale, poslanice in vabila po 40 stot., oglasi denarnih zavodov mm po 20 stot. Mali oglasi po 10 stot. beseda, najmanj pa L 1.—. Oglase sprejema Inzeratni oddelček Edinosti. Naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti. Uprava in inzeratni oddelček se nahajata v Trstu, ul. sv. Frančiška As. 20.

Iz Jugoslavije.

Vlada nima pooblastila za razpust parlamenta
ZAGREB, 9. »Narodna Politika« poroča iz Beograda: Na najvišjem mestu ni znano nič o tem, da bi bil kabinet g. Davidovića dobil pooblastilo za razpust parlamenta. Izdal se bo poseben komunique v tem znislu.

Politično življenje v Belgradu.
ZAGREB, 9. Kakor poroča »Narodna Politika« iz Beograda, je politično življenje v zadnjem času znatno oživel. Opozicija se pripravila na ljuto borbo v parlamentu. Ministrski predsednik Davidović je poslal Stojanu Protuču pismo. Opozicija namerava izdati oglas, kjer protestira proti temu, da se zaključuje sklicanje parlamenta. Zdi se, da vlada pozvati in skliče parlament dne 20. t. m.

Črnogorec v vladi.
BELGRAD, 9. Črnogorec so se končno odločili, da vstopijo v kabinet. Za njihovega zastopnika v vladi je določen Marko Daković.

Predsednik bosenske vlade v Belgradu.
SARAJEVO, 9. Predsednik bosenske zemaljske vlade Atanasija Šola je 5. t. m. odpotoval v Belgrad.

SARAJEVO, 9. »Hrvatska Sloga« javlja, da je odhod predsednika emaljske vlade v Belgrad v zvezi z izpogajanjem vlade. Treba je zasedeti dve izpraznjeni mesti, namreč poverjenstvo za izhramo, za katero prihaja v poštev okrožni predstojnik v Bihaću, Blažeković, in poverjenstvo za poljedelstvo, ki ga bo prevzel najbrže Ante Brzović.

Obletnica prihoda Srbov v Sarajevo.
SARAJEVO, 9. Za obletnico dne, ko je srbska vojska vkorakala v Sarajevo, je pripravilo mestno poglavarstvo veliko slavnost, v proslavo tega zgodovinskega dne. Magistrat je izdal oklic na meščanstvo, kjer poziva vse korporacije, naj se udeležijo proslave.

SARAJEVO, 9. Na obletnico dne, ko je srbska vojska vkorakala v Sarajevo, 6. t. m., je priredila mladina sarajevskih šol veliko manifestacijo. Okoli 17. ure se je sestala mladina pred poslopjem trgovske akademije. Nato je odšla v izprevedu pred konak, kjer je imel neki dijak navdušen govor. Odtod je krenila mladina v izprevedu po mestu in se končno pred vladno palačo mirno razšla.

Ententnega ultimatumu vladi SHS ni.
BELGRAD, 9. Kakor javlja »Politika«, je »čobila naša vlada od naše mirovne delegacije v Parizu obvestilo, da je ententa namerala staviti naši vladi ultimatum. Sedaj se je izkazalo, da so b'le vesti o tem ultimatumu samo govornice brez podlage.

Caribrod priznan državi SHS.
BELGRAD, 9. Z ozirom na poročilo listov, da je Caribrod (jugovzhodno od Pirota) izgubljen za našo državo, se ugotavlja od pristojne strani, da je na podlagi sklepa pariške mirovne konference Caribrod priznan našemu kraljestvu.

Vesničev naslednik.
BELGRAD, 9. Za naslednika našemu poslaniku v Parizu dr. Vesničevu je določen eden izmed bratov Marinkovičev.

Novo izvozne pristojbine.
BELGRAD, 9. Naredba o novih izvoznih pristojbinah se je imela 6. t. m. objaviti. Blago, katero se bo smelo izvažati, bo razpredeljeno v tri kategorije. Izdajanje izvoznice se ukine popolnoma. Veljala bodo samo potrdila devizne centrale in blagajne finančne uprave.

Likvidacija nemških podjetij.
BELGRAD, 9. Vlada bo v kratkem začela likvidacijo nemških podjetij, ki se nahajajo na ozemlju naše države. To se zgodi v zmislu določeb mirovne pogodbe z Nemčijo.

Ureditve valute.
BELGRAD, 9. Finančni minister je izjavil v razgovoru z nekim časnikarjem, da bi kolikovanje naših kromskih bankovcev ne bilo potrebno, ako bi se bilo svoj čas zgotovile bankovcev izvedlo bolj smotno. Pripomnil je, da so znamenja za kolikovanje izdelane bolj dovršeno, nego so bile svoječasno čehoslovaške znamenje.

Preiskava v bankah.
SARAJEVO, 9. Na ukaz policije je 5. t. m. osem policijskih uradnikov in dvajset detektivov izvedlo preiskavo po vseh sarajevskih bankah. Iskali so inportirani, krivo žigosani denar.

SARAJEVO, 9. V zadnjem času so tukajšnji trgovci začeli odklanjati avstro-ogrške bankovce po eno in dve kroni. Zaradi tega je vlada izdala strogo naredbo, da se ti bankovci morajo sprejemati.

Izgoja tujevc iz Oseka.
OSEK, 9. Po izvestju, ki ga je sestavila oseska policija po naredbi mi, za notranje stvari, živi v Oseku okoli 300 tujevc, katerim je bilo dostavljeno pismo povelje, da morajo v 48 urah zapustiti mesto.

Cene poljskih pridelkov.
OSEK, 9. Na tukajšnjem trgu se kupuje pšenica po 300 kron, koroza po 260, fižol po 460 in krompir po 200 kron.

Ministrski predsednik Davidović o bodočnosti Jugoslavije.
Ministrski predsednik Davidović je pooblastil poročevalca nekoga marseilleskega lista, da objavi naslednje izjave: »Sp-ujemam vodstvo poslov s trdno voljo, da vložim vse svoje sile v svrhu odstranitve težavnih gospodarskih razmer v svoji domovini. Lahko vam zagotovim, da bo Jugoslavija

vzpostavila po tej zimi trgovinske odnose z inozemstvom, posebno pa s Francijo.

V tem pogledu je glavno vprašanje transportov. Gospod Drašković je ukrenil vse potrebne ukrepe v svrhu zagotovitve železniškega prometa. Lokomotiv imamo dovolj, toda material je potreben poprave. Tozadnevno delo je že v živahnem teku.

Vsled zločinških dejanj je bil železniški promet v zadnjem času zelo otežkočen, toda ukrenili so se strogi ukrepi, da se naredi tem zločinom konec. Proti tatovom na železnicah in proti uradnikom, ki se dajo podkupovati, je bil proglašena vojni zakon.

Na vprašanje, kako razmerje vlada med Jugoslavijo in Romunsko, je odgovoril ministrski predsednik takole: »Bistvena točka za nas je vzpostavitev prijateljskih odnosov z Romunsko, ker dober sporazum z Romunsko je tudi v našem interesu. Težave, ki so nastale po premirju, in ki so nekoliko ovirale vzajemne dobre odnose, niso nepremosljive. Banatsko vprašanje je dalo brezdomno povod živahnemu prerekanju, toda rešitev se je prepustila mirovni konferenci. Mi smo medtem umaknili svoje čete iz spornega ozemlja, a ravno tako so naredili tudi Romuni. Sporazum je postal popoln po pogovoru, ki sem ga imel te dni z romunskim pooblaščenecem v Belgradu.

Rešiti se mora še vprašanje avstrijskega brodogoja, ki je padlo v romunsko roke. Pri reševanju tega vprašanja se bomo pokazali zelo spravljivi; Romuni so s svoje strani doslej zadrževali trinajst srbskih vlakov, katere smo jim poslali polne živil in ki so nam jih morali poslati nazaj s premožem, ki ga nujno potrebujemo. Ta žalostni dogodek je že danes poravnani, in promet se je zopet začel. Naše ladje pristajajo zopet v romunskih lukah.

Romunski pooblaščenec mi je javil, da je bila cerkev v Monastiru zaprta. Niso mi znane podrobnosti tega dogodka, toda izdali so se ukazi, da se takoj zadovolje želje romunškega pooblaščenca. Kratko: nič nas več ne loči. Smatram, da bo imela ta ureditev naših sporov najboljšje vplive na politiko naših dveh držav.

Na vprašanje marseilleskega poročevalca, ali obstaja kak dogovor med belgajskim in bukareškim kabinetom glede podpisa mirovne pogodbe, je odgovoril Davidović, namnehivši se: »Naši delegati so dobili navodila, ki jih pooblaščajo, da določijo pogoje, pod katerimi bi mi mogli podpisati.«

Reški prostovoljski bataljon.
REKA, 9. Reški prostovoljski bataljon se nahaja pred razpadom. Navdušenje se je zelo poleglo. »Vedetta d'Italia« objavlja imena onih, ki so bili vsled neposlušnosti izključeni od bataljona. Razglašena se nadalje, da se morajo vsi oni, ki so se brez dovoljenja odstranili od bataljona, zopet prijaviti pri poveljniku, ker da bodo sicer izključeni. Najbolj se upirajo oni, ki so bataljon osnovali, in to brez razlike častniki in moštvo.

Prehrana Reke.
REKA, 9. Semkaj je dospel vlak italijanske Rdečega križa. Pripeljal je 30 vagonov riža, moka, mesa in drugih živil, ki so namenjena za prebivalstvo Reke.

Zborovanje futuristov na Reki.
REKA, 9. V torek se je vršilo v gedišču »Verdi« zborovanje futuristov, na katerem je govoril med drugim neki kapitan arditov. »Vedetta d'Italia« se pritožuje, da so se pri tem zborovanju slišali medklici, ki bi bili morali izostati.

Upor v D'Annunzijevi vojski?
NAUDEN, 9. Po angleških vesteh se razširja v D'Annunzijevi armadi na Reki uporni duh.

IZ ČEHOSLOVAŠKE.

Jugoslovanska vojaška misija na Češkem.
PRAGA, 9. V torek je odpotovala iz Prage jugoslovanska vojaška misija. Na kolodvoru so se poslovili od nje jugoslovanski poslanik Hribar, minister Klofač, generalisim Pelle, generalni nadzornik Machar, župan dr. Baxa in delčni poveljniki Diviš. Castno stražo je tvorila stotinja 54. pehotnega polka. Minister Klofač se je generalu Hadžiču pri slovesu zahvalil in ga prosil, da izrazi regentu Aleksandru toplo hvaležnost za poklonjeno zastavo, v kateri vidimo simbol spominov, ki so nas družili na vseh bojiščih. Poset gostov je ljubezen, ki nas je doslej edinila. Svoj govor je zaključil z navdušenim »živio« na srbsko vojsko. Minister Hadžič se je zahvalil vsej češki javnosti za prisrčni sprejem in je prosil, naj se pozdrav jugoslovanske misije raztolmači predsedniku Masaryku. Soproga praškega župana je izročila generalu Hadžiču sopek. Ko se je vlak odpeljal s kolodvorja, je godba zaigrala jugoslovansko himno; z njenimi akordi so se mešali gromoviti »živio« klici jugoslovanske misije in njenih praških prijateljev.

PRAGA, 9. Minister za narodno obrambo Klofač je prestolonasledniku regentu kraljestva SHS o priliki odhoda jugoslovanske vojaške misije brzojavil: »Vaše kraljevo Visočanstvo! V uri razstanka z misijo, ki ste jo poslali k nam v bratski prisrčnosti, mi je nujna srčna potreba, izraziti zahvalo naše vojske in vsega naroda za vse časti, ki ste jih izkazali naši mladi čehoslovaški vojski in ki so zbudile spomin na one dni, ko je srbska in čehoslovaška kri skupno tekla za zmago pravice in svobode obeh narodov. Dragocena darila čehoslovaškemu polku št. 48 in visoka odklidanja smo sprejeli kot znak največjega počaščenja. Dovoljujem si zagotavljati Vaše kraljevo Visočanstvo, da se naša vojska nikdar ne izneveri darovanih zastavi in čustvom, ki smo jih doživeli skupno ob navzočnosti Vaše

misije. Podpisal: Vaclav Klofač, minister za notranjo obrambo čehoslovaške republike.

DUNAJ, 9. V sredo dopoldne je dospel na Dunaj general Hadžič. Na kolodvoru ga je sprejelo jugoslovansko zastopništvo in čehoslovaški pooblaščenec na Dunaju. General Hadžič je posetil jugoslovansko in češko poslaništvo. Po toplom slovesu se je jugoslovanska misija zvečer odpeljala z Dunaja.

Trgovina z inozemstvom.
PRAGA, 9. Kakor piše »Tribuna«, so bili pravkar dokončani statistični podatki za trgovino z inozemstvom v mesecih majniku in juniju. Ta statistika dokazuje, da je bila češka bilanca v trgovskem prometu z inozemstvom v teh dveh mesecih aktivna, četudi se izvoz sladkorja in premoža ni pošteval. Glasom začasnih podatkov za julij in avgust je češka trgovska bilanca tudi aktivna, tako da se lahko domneva, da se prvo leto samostojnosti konča z aktivnim saldrom češke zunanje trgovine.

Čehoslovaški odposlanec na Dunaju.
PRAGA, 9. Uradna vest lista »Wiener Mitagspost« o nameravanem odpoklicu čehoslovaškega pooblaščenca na Dunaju dr. Fliederja ne odgovarja resnici in je popolnoma brez podlage.

Čehoslovaška narodna skupščina.
PRAGA, 9. V seji narodne skupščine je bil stavljen vladni predlog zakona, s katerim se določujejo državne barve in državna zastava. Po tem predlogu bi bila državna barva rdeče-belo-modra, državna zastava pa obstoji iz dveh polj, zgornjaj belo, spodaj rdeče, med njima modri trikotnik.

Za izvedbo mirovne pogodbe.
PRAGA, 9. Kakor poročajo »Narodni Listy«, se je vršil 6. novembra v Pragi prvi sestanek zastopnikov čehoslovaške in nemške vlade, na katerem so razpravljali o izvedbi in modifikaciji nekaterih določeb mirovne pogodbe, v kolikor se tičejo čehoslovaške paroplove iz hamburske in stettinske luke.

Bolgarska trgovinska misija v Pragi.
PRAGA, 9. V kratkem pride v Prago bolgarska trgovinska delegacija, ki namerava nakupovati blago za obleke in druge industrijske izdelke, oddajati pa volno in bolgarske sirovine.

Izprememba v poveljništvu vojske.
PRAGA, 9. Generalisim Pelle je bil na svojo prošnjo odstavljen kot vrhovni poveljnik čehoslovaške vojske in imenovan za šef generalnega štaba čehoslovaške vojske.

Družba za trgovino z orijentom.
PRAGA, 9. S pomočjo prvih praških bank se ustanovi čehoslovaška družba za trgovino z orijentom, z glavnico 30 milijonov.

IZ RUSIJE.

Boj med Letiši in Nemci.
KOPENHAGEN, 9. (S.) Letiške čete ogrožajo umik nemških čet na cesti Riga-Mittau. Na cesti blizu Kreuzberga se je vnel hud boj, tekem katerega so bili nekateri nemški oddelki popolnoma uničeni. Letiši so prisilili sovražnika na umik v bojno bajonete, ne da bi čakali pomoči od svojega topništva.

Boji z boljševiki.
MOSKVA, 9. Poročilo o položaju pred Petrogradom: Sovražnika zasledujemo dalje. Rdeče čete stoje 20 verst pred Gacino. Sovražnikovo umikanje preko Jamburga ovira neugodno vreme. V roke naših čet je padlo mnogo zaostalih begunov.

Boji pri Polocku.
VARŠAVA, 10. (S.) Uradno poročilo pravi: Boljševiška fronta: Sovražnik, ki je bil v zadnjih bojih porazen, zbira zopet svoje čete v okraju Polocka, da prične zopet z ofenzivo. V tem okraju je bilo dosedaj ujetih 1000 mož, zaplenjenega mnogo vojnega materiala, 30 strojnic in 2 topa. Pri Borysovem vlada mir.

Odlok za amnestijo.
HELSINGFORS, 10. (S.) Brzojavka iz boljševiškega vira poroča z dne 5. novembra, da je bil objavljen odlok za amnestijo, v prid nekaterim političnim in drugim obsojencem.

Mobilizacija Rusov na Finskem.
HELSINGFORS, 10. (S.) Mobilizacija Rusov na Finskem se je odgodila.

Pogajanja med Japonsko in Ameriko glede Sibirije.
NAUEN, 9. Japonska je v noti, ki jo je poslala Zedinjenim državam, izjavila, da je pripravljena, pogajati se z ameriškimi vojaškimi in civilnimi oblastmi o položaju v Sibiriji.

Poljski poslanec odpotoval v Pariz.
VARŠAVA, 9. (S.) Poslanec Petok je odpotoval v Pariz; med potovanjem se pomudi v Pragi, da se porazgovori s čehoslovaško vlado.

Iz Madžarske.

Horthyjev vohod v Budimpešto.
CURIH, 9. Tiskovnemu uradu poročajo iz Budimpešte, da se izvrši slavnostni vohod državne vojske pod admiralom Horthyjem, ki zanika vesti, da bi bil še vedno podvržen Habsburgovcem.

Madžarske stvari.
BUDIMPEŠTA, 9. Generalni pooblaščenec entente Clerk je povabil voditelje nacionalne delžne stranke, stranke malih kmetovalcev, nacionalno demokratske in socialno demokratske stranke k sebi v razgovor. Sprejel jih je v prisotnosti vrhovnega poveljnika madžarske narodne vojske, Nikolaja Horthyja. Clerk se je kmalu odstranil s pri-

pombo, da bodo politiki v njegovi odsotnosti mogli bolj nemoteno razpravljati s Horthyjem. Nato se je pričelo posvetovanje, pri katerem se je sklenilo, da bi vkorakanje madžarske narodne vojske v Budimpešto ne pomenilo vojaške diktature, marveč bi se narodna vojska podredila vladi, ki bi bila sestavljena po željah naroda. Horthy je izjavil, da je narodna vojska pripravljena, štiti enakopravnost vseh državljanov in da bo nastopila brezozirno tudi proti vsakemu izmed svojih lastnih članov, ki bi hoteli kakorkoli ogroziti državljansko enakopravnost, pravtako kakor je neizprosno nastopila proti boljševikom. Martin Lovaszy je izjavil v klubu nacionalne delžne stranke, da so pri tej konferenci poravnali tudi razna osebna nasprotja in se je rešilo tudi več drugih vprašanj.

Napad na poveljnika nacionalistične madžarske vojske.
BASEL, 10. (S.) Iz Budimpešte poročajo: Tukajšnji listi poročajo, da se je izvršil atentat na admiralu Horthyja, poveljnika nacionalistične madžarske vojske. Atentat ni uspel in atentator je bil aretiran.

Iz Nemčije.

Protiv političnim stavkam v Nemčiji.
BEROLIN, 9. Kakor doznava Wolffov urad, je vlada odredila vse potrebno, da zatre v kali vsak poizkus politične stavke.

Vlak z ruskim denarjem ustavljen.
CURIH, 9. (S.) Iz Berolina poročajo: Policija je ustavila vlak, v katerem se je nahajalo 5 zabojev ruskega denarja, vrednega 400 tisoč mark. Zaboje se spravili v državno banko.

Dr. Lutberg aretiran.
CURIH, 9. (S.) Iz Berolina poročajo: Kakor pravi neka brzojavka iz Hamburga, je bil aretiran dr. Lutberg, bivši predsednik delavskega in vojaškega sveta, ker je baje predlagal na javnem zborovanju upor proti vladi.

Postopanje z nemškimi ujetniki.
CURIH, 10. (S.) Iz Berolina se poroča: V neki noti vrhovnemu svetu pravi nemška vlada, da pomenja slabo postopanje z nemškimi ujetniki, ki so internirani v Franciji, nevarnost, ki ne ogroža samo obstoja Nemčije, temveč more imeti posledice tudi onstran državnih meja.

Iz Avstrije.

Ententno posojilo avstrijski republiki.
BASEL, 10. (S.) Dunajski listi pišejo, da je sklenila ententa dati avstrijski republiki na razpolago posojilo 300 do 500 milijonov, za nabavo živil in sirovin v inozemstvu.

Švedska in Danska priznali Avstrijsko republiko.
DUNAJ, 9. Švedska in danska vlada sta kot nevtralni državi prvi formalno priznali Avstrijsko republiko.

Socijaldemokrati in nacionalci v Južni Tirolski.
INNSBRUCK, 9. »Innsbrucker Nachrichten« javljajo, da je socialdemokratska stranka v nemški južni Tirolski v obširni spomenici odklonila povabilo meščanskih strank, naj pristopi nemški zvezi v južni Tirolski.

Mirovna konferenca.
Sklepi vrhovnega sveta.
PARIZ, 10. (S.) Zavezniški vrhovni svet je proučeval položaj, ki je nastal veled občinskih volitev, s katerimi so včeraj pričele nemške oblasti v Gorenji Šleziji. Svet je sklenil sporočiti nemški vladi, da se smatrajo take volitve za neveljavne, ker so nasprotno svobodi ljudskega glasovanja. Svet je odobril načrt odgovora na nemško noto glede Eupana in Malmედjaja, kjer zahtevajo Nemci ljudsko glasovanje. Vrhovni svet je nato proučeval poročilo komisije, ki preiskuje smirnske dogodke, in določil, da naj grške čete še nadalje zasledajo smirnsko pokrajino, ne da bi zasebja že pomenila kočnoveljavno priklopitve tega ozemlja; izrazil je željo, da bi se dogodki, do katerih je prišlo, ne ponovili. Svet se je bavil z načinom, kako naj se vrši sklicanje prvega sveta Zveze narodov upoštevanje položaja, ki je nastal vsled zavlačevanja odobritve mirovne pogodbe s strani ameriškega senata. Končno so zavezniški zastopniki sklenili dovoliti maršalu Mackensenu, ki se sedaj nahaja v Solunu, da se povrne v Nemčijo z ozirom na njegovo starost in njegovo zdravstveno stanje.

Iz Anglije.

Poincaré v Londonu.
LONDON, 10. (S.) Predsednik in ga. Poincaréjeva sta prispela na kolodvor »Victoria«, kjer so ju sprejeli kralj, kraljica, princesinja Marija, Lloyd George in Balfour. Ogromna množica, ki se je bila zbrala v bližini kolodvorja, je živahno pozdravljala predsednika, ki je med odhajanjem množice šel v palačo Buckingham.

LONDON, 10. (S.) Kmalu po svojem prihodu v palačo Buckingham se je odpeljal Poincaré s kočijo, da poseti člane kraljevske družine v Londonu; med potjo ga je množica navdušeno pozdravljala.

Iz Amerike.

Protiv revolucionarni propagandi.
NEW-YORK, 9. (S.) V New-Yorku nadaljuje policija še vedno z aretiranjem ekstremistov. V noči od sobote na nedeljo je bilo aretiranih nad 1000 oseb. Sir Larkin, znani nizozemski laburist, je bil aretiran zaradi kriminalnega anarhizma. Policija je zaplenila nad 5000 kg brošur in upornih okrožnic. Pisatelji so nosili

zastave z napisi, ki so proslavljali revolucijo ruskih boljševikov.

Rudarska stavka v Ameriki.
WASHINGTON, 9. Ameriška vlada je imela svoj prvi uspeh v borbi z rudarji. Izrek indianoapskega zveznega sodišča, katero je odklonilo predlogo rudarskih zastopnikov, ki so zahtevali odgoditve sodnijske razprave, in sklenilo, naj voditelji ustavijo stavko do torka pred 18, je prepovedal razdelitev podpor onim 40.000 rudarjem, ki so zapustili delo. Dočim so organizatorji imenja, da bodo nadaljevali agitacijo na svojo roko brez pomoči upravnega odbora, vedo lastniki rudokopov za gotovo, da so proglasili stavko sindikalistični agitatorji in da se povrne delavske mase, ki so sedaj brez vodstva, mirno zopet na delo. Občinstvo se živo zanima za popoln molk delavcev, ki nikakor ne izdajajo svojih namenov. Dasiiravno je po vladnem ukazu razdeljevanje podpor stavkojučemu delavstvu prepovedano, se zdi, da niso delavci glavnih rudokopnih središč brez sredstev.

Edino gotovo dejstvo je to, da so se dosedaj vsi naporji za dosego sporazuma izjavili. Trditve poslancev na kongresu, da je bila stavka podpirana z boljševiškim denarjem, so sama pretiravanja. Ni dvoma, da je v Ameriki mnogo boljševiških agitatorjev, kateri delajo med delavstvom živo propagando; toda sme se tudi trditi, da je njihovo delovanje ostalo večinoma brezuspešno in da je njihov vpliv zelo omejen. Pač pa se je bati, da so vladni ukazi in prepovedi vznemirili in ozlovoljili delavce.

Grof Czernin in njegova krivda. (Konec.)

Nato je menil Czernin, da je čilno prava taktika sedaj ta, da se z ene strani zastavijo vsi naporji, da se še nekoliko časa vzdrži položaj na fronti in v zaledju; na drugi strani pa da se poda sovravnikiu dokaz, da smo vidljub ugodni konstelaciji pripravljani za mir brez usvajani. Brez nade pa da je bilo, da bi nemško militariše pridobil na to akcijo. Istotako da ni ničesar pričakoval od kakega ponovnega postopovanja v Berolinu. Zato je poizkušal priti v neposredno zvezo z nemškimi rajstvom. Uspeh je bil znana mirovna resolucija nemškega državnega zbora, ki pa je spričo delavnemu položaju morala ostati udarec v vodo. Kdo je mogel pričakovati, da bi izjavila, da se odrekamo aneksijski omeščalski sovravnikiu?

Poglejmo si sedaj tega Czernina na eni strani je prišel do uverjenja, da je treba napraviti konec za vsako ceno; po njegovem postopanju pa se je smela vojna — nadaljevati! Zato je Czernin najodgovornejši mož na polomu! Kajt, te neumno slepomnenje je, ako se stvar predstavlja tako, kakor da je bila Avstro-Ogrska pred izbiro: ali se ukloni diktatu nemških militarištov, ki so še vedno sarjali o gotovi zmazi in so se levili za iluzijo miru zmage, in da jim torej dopusti, da nas poženejo v propad, ali pa stoji iz zveze in sklene s sovravnikiu poseben mir ter pusti torej Nemčijo na cedilu! Stvar ni stala tako — meni »Arbeiter Zeitung«. Storit je bilo nekaj tretjega, kar bi bilo edino pravo: pljuniti zmage v Berolinu je bilo treba poasnit, da mi ne moremo dalje ter da morajo odnehati. Če nas nečijo pogajati v nesrečo in pogubo, vidljub vsej svoji zakrknutosti, da jih je Czernin postavil pred nezgodno izbiro: ali se odrečejo svoji imperialističnih načrtov, ali pa Avstro-Ogrska ne bo na noben način sodelovala na taki samoubilni politiki! Potem bi bil tudi Ludendorff razumel resnost položaja. Zaslepljenost in prevzetnost nemških vojaških krogov morali smatrati kot višjo silo, kot usodo, proti kateri se ne da nič opraviti. Ni slo torej — prvi dunajski list — za to, da bi so bočim od Nemčije, marveč za to, da se zlojni upornost nemških militarištov! Seveda bi bilo treba zato srčnost, značilne vztrdnosti; ali te čednosti niso bile svetloje grofa Czernina. Videl je, da monarhija drvi v propad, vendar ni imel moči, da bi zaustavil to zločinsko igro. Zato je in ostaja eden glavnih krivcev.

Iz te zagate se skuša grof Czernin rešiti z izgovorom na londonsko pogodbo, ki je pridobila Italijo za vstop v vojno. Tudi to sklicevanje je la finta. Še je bila lista londonska pogodba »svetljavna« tudi tedaj, ko je Czernin pisal svoj »ekspozice« za cesarja Karla, kjer je zahteval konec »za vsako ceno!« Czernin vprašuje, ali naj bi bil v letu 1917, ali 1918, sprejel mir, ki ga je v letu 1916 odklonil vse nemško-avstrijski narod? To je nemislno spričo dejstva, da niti do mirovnih pogajanj ni mogel in znal dovesti. Ne obtožujemo grofa Czernina zato, ker ni posegel po dvomljivem eksperimentu separatnega mira, marveč zato, ker ni znal pridobiti Nemčije za mir, kar bi bilo gotovo možno spričo razpoloženja ne le v Avstro-Ogrski, ampak tudi v Bolgarski in v Turčiji. Je brezpomembnost ne vidi razlike: ali se opepla premagan, strl v glavi in udih — kakor je bilo to v Versaillesu in Saint Germainu — ali se vrse resnična pogajanja med enakimi, ki ni bil se nihče premagan! Ententa bi se bila tedaj pogajala, ker je neželjavante vojne nalazalo bolestone žrtve tudi njej. In tudi Italija bi bila tedaj — tudi če bi se je ne izpolnila vse obljube londonske pogodbe — vesela, če bi mogla končati vojno, kajti tudi njej ni slo tedaj najbolje. In ententa sama ni pričakovala v istem času tako polne zmage, kakor to je izvajevala pozneje. »Za vse, kar trpimo sedaj — pravi »Arbeiter Zeitung« — okrnitev naše (nemško-avstrijske) republike, sramoto, obnemoglost, ponižanje, siromastvo, bedo: za vse se imamo zahvaliti grofu Czerninu, ki ni imel dovolj vesti, da bi bil ravnal, kakor mora ravnati zvest mož. In pri vsem tem je tako drzen, da hoče dokazovati, kako izborna je bila njegova politika! Ali, ne bo varaj nikogar!

Dunajski list zaključuje: Iz živah grofa Bernsdorffa pravi preiskovalnim odborom nemške narodne skupščine izhaja s protestivno fanstnostjo, da bi se bil dal mir doseči že v letu 1916! Besni nemški imperialisti so prepričali pošena Wilsonova mirovna prizadevanja. Dobra usoda je v letu 1917, midlja osrednjima vlastima se dve možnosti, da bi se bil z zdravjo kožo rešil iz zločinske vojne: Anglija je bilo nedvomno vojno dovolil, in prišla je ruska revolucija. Obe možnosti ste ostali nezbrabljeni in postopalo se je žnjima tako, da se je ojačila voja sovravnikiu za vojno. In če sedaj ti Bethmann-Hollweg, Ludendorff, Czernin

